

**СХЕМА ОЦІНЮВАННЯ ЗАВДАННЯ ВІДКРИТОЇ ФОРМИ З РОЗГОРНУТОЮ
ВІДПОВІДДЮ (ВЛАСНОГО ВИСЛОВЛЕННЯ) З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ
ПРОБНОГО ЗНО 2020 РОКУ**

Зміст власного висловлення оцінюють за шістьма критеріями (1, 2, 3а, 3б, 4 та 5), як викладено в таблиці 1.

Таблиця 1

Критерій	Змістовий вияв і композиційне оформлення критерію	Бали
1. Теза	<p>Учасник вправно формулює тезу, що репрезентує його власну позицію. Учасник висловлюється в один з таких способів:</p> <ul style="list-style-type: none"> • чітко окреслює, наскільки шкідливою є така залежність [наприклад, <i>намагаючись точно слідувати заувагам (виконувати зауваги) інших, молодь прирікає себе на повну втрату індивідуальності чи помилкові (хибні) дії, адже не знає мотивів того чи того коментаря (можливо, хтось через заздрощі чи з інших причин навмисне пише образливі чи неправдиві зауваги (коментарі))</i>]; • стверджує, що така залежність аж ніяк не шкідлива, навпаки, стимулює (спонукає, мотивує) людину бути кращою, рухатися вперед, самовдосконалюватися, бути в руслі сьогодення, оперативно реагувати на недоліки, зазначені в коментарях тощо; • займає проміжну позицію, стверджуючи, що, з одного боку, залежність від думки інших повністю нівелює власні риси, примушуючи лише відповідати очікуванням сторонніх, нехтувати своєю індивідуальністю, а з іншого, – тримає в тонусі, допомагає бути в курсі останніх змін у тенденціях моди (у подіях сьогодення). <p>Орієнтовні опорні слова: <i>людина, молодь, життя, особистість, індивідуальність, неповторність, цікавість, корисність, розвиток, реальність, дійсність, залежність, самостійність, соцмережа, селфі, самопрезентація, фото, світлина; смартфон, комп'ютер, онлайн, відеоблог, підписник, блогер, колумніст; інтернет, мережа, усемережа, світова павутина; інформація, новини, зауваги, критика, докір, закид; схвалення, захоплення, поради, заклики, пропозиції; спілкування, спостереження, розглядання, презентація, коментування, порівняння, обговорення, комунікація; інтереси, зацікавлення, справа; потреби, необхідність, потрібність, доконечність, запити, мотивація, упевненість, відчуття, почуття, розчарування, депресія, пригнічення, біль; об'єктивний, суб'єктивний, гіпотетичний, особистісний, позитивний, добрий, непоганий, слухний, путній, пристойний, упевнений, переконаний, щирий, провокативний, категоричний; емоційний, сердечний, пристрасний, запальний, душевний, небайдужий; порівнювати, зіставляти, протиставляти, проводити паралель, прирівнювати, рівнятися, уподібнюватися, ототожнювати; цінувати, берегти, розвивати, шукати, формувати, дотримуватися, нехтувати, змінювати; швидко, безперешкодно, легко, актуально, своєчасно, оперативно, миттєво</i></p>	2

Критерій	Змістовий вияв і композиційне оформлення критерію	Бали
	<p>У роботі немає вправного формулювання тези, але є речення та ключові слова, що презентують власний погляд учасника на обговорювану проблему.</p> <p>Учасник лаконічно відповідає на питання, сформульоване в темі (<i>так, шкідлива / ні, не шкідлива</i>).</p> <p>Учасник лише повторює фрази з формулювання теми, не висловлюючи власної позиції</p>	1
	<p>Учасник не формулює тези. Зміст висловлення свідчить про відсутність власної позиції щодо порушеної проблеми й несформованість того чи іншого погляду на неї.</p> <p>Учасник формулює тезу, що не відповідає запропонованій темі</p>	0
2. Аргументи	<p>Учасник розвиває свою думку, наводячи принаймні два доречні й переконливі аргументи (докази, підстави для обґрунтування, підтвердження висловленої тези), що пов'язують тезу з прикладами</p>	2
	<p>Учасник наводить принаймні один доречний аргумент (доказ, підставу для обґрунтування, підтвердження висловленої тези).</p> <p>Аргументи дублюють один одного, тобто другий аргумент перефразовує зміст першого.</p> <p>Один з аргументів не є доречним стосовно сформульованої тези</p>	1
	<p>Учасник не наводить жодного аргументу для обґрунтування тези, або наведені аргументи не є доречними або не відповідають заявленій тезі</p>	0
3а. Приклад із літератури чи інших видів мистецтва	<p>Аргумент підкріплено, проілюстровано принаймні одним розгорнутим, добре поясненим прикладом з художньої літератури чи інших видів мистецтва. Указано на проблему, порушену у творі, художній образ, через який проблему розкрито, зазначено назву й автора твору. В інших видах мистецтва тестований може не вказувати автора.</p> <p>Приклад є логічним складником доведення, свідчить про розуміння учасником того, як його міркування стосовно шляхів розв'язання певної проблеми виявлено, розкрито й підтверджено в мистецькому творі</p>	2
	<p>Немає мотивації наведення прикладу; приклад не конкретизований через художній образ; у прикладі є фактичні помилки</p>	1
	<p>Прикладу з літератури чи інших видів мистецтва немає, або він не є доречним</p>	0
3б. Приклад, що є випадком із життя або історичною подією	<p>Учасник наводить принаймні один доречний приклад із власного життя або подію з історії чи суспільно-політичного життя, що є конкретною, локалізованою в часі та просторі.</p> <p>Приклад є логічним складником доведення, свідчить про розуміння учасником того, як його міркування стосовно шляхів розв'язання певної проблеми виявлено, підтверджено через особисте життя конкретних людей або суспільні минулі чи теперішні події.</p> <p>Учасник може покликатися на факти з біографії митців, що пов'язані з їхнім суспільно-політичним життям</p>	2
	<p>Немає мотивації наведення прикладу; приклад не конкретизований; у прикладі є фактичні помилки</p>	1
	<p>Прикладу з історії, суспільно-політичного чи власного життя немає, або він не є доречним</p>	0

Критерій	Змістовий вияв і композиційне оформлення критерію	Бали
4. Логічність, послідовність	Висловлення демонструє зосередженість на обговорюваній проблемі, цілісний, послідовний і несуперечливий розвиток думки (логічність і послідовність викладу). Заявлена теза послідовно доведена. Учасник постійно тримає порушену ним проблему у фокусі своєї уваги, не відступаючи вбік. Учасник висловлює думки в певній послідовності, відбирає лексичний матеріал і мовленнєві засоби відповідно до теми й ситуації міркування, використовує різноманітні синтаксичні конструкції. Текстові властива зв'язність, що засвідчено як на рівні розгортання думки, так і на рівні правильного й доречного використання спеціальних засобів зв'язку. Учасник структурує роботу за абзацами	2
	Учасник відволікається від обговорюваної проблеми. У роботі є порушення логічності, цілісності, послідовності й несуперечливості розвитку думки. Учасник не структурує роботу за абзацами	1
	Логіки викладу, цілісності, послідовності й несуперечливості розвитку думки немає	0
5. Висновок	Наприкінці власного висловлення учасник робить підсумок зі свого доведення, указуючи на те, яку домінуючу думку (позицію) він урешті тримав у полі зору, коли наводив аргументи й приклади. Висновок відповідає запропонованій темі й органічно впливає зі сформульованої тези, аргументів і прикладів. Висновок розташований наприкінці роботи	2
	Висновок лише частково відповідає тезі або не пов'язаний з аргументами та прикладами	1
	Висновку немає; висновок не відповідає сформульованій у власному висловленні тезі; висновок не пов'язаний з аргументами та прикладами	0

Мовне оформлення власного висловлення оцінюють за двома критеріями (**6а** та **6б**), як викладено в таблицях 2 і 3.

Таблиця 2

Критерій	Кількість помилок	Бали
6а. Орфографія та пунктуація	0–1	4
	2–6	3
	7–11	2
	12–16	1
	17 і більше	0

Таблиця 3

Критерій	Кількість помилок	Бали
6б. Лексика, граматика та стилістика	0–1	4
	2–4	3
	5–7	2
	8–10	1
	11 і більше	0

Під час оцінювання орфографічної й пунктуаційної нормативності роботи **2 (дві) негрубі** помилки рахують як **1 (одну) грубу**.

До негрубих зараховують такі помилки:

- у написанні великої літери в складених власних назвах;
- у випадках написання разом і окремо префіксів у прислівниках, утворених від іменників з прийменниками;
- у випадках нерозрізнення **не/ні** (*не хто інший / ніхто інший ...*);
- у випадках, коли замість одного розділового знака поставлений інший;
- у пропуску одного зі сполучуваних розділових знаків або в порушенні їхньої послідовності.

Негрубу орфографічну й негрубу пунктуаційну помилки **НЕ ДОДАЮТЬ** і не зараховують як **1 (одну) грубу**.

Систематичне порушення норм милозвучності (**3 (три) і більше** випадків порушення на одне з правил: **у–в, і–й**) рахують як **1 (одну) орфографічну помилку**.